

KEMENTERIAN
PENDIDIKAN
MALAYSIA

KURIKULUM STANDARD SEKOLAH MENENGAH

Bahasa Semai

Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran

Tingkatan 4 dan 5

KURIKULUM STANDARD SEKOLAH MENENGAH

Bahasa Semai

Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran

Tingkatan 4 dan 5

Bahagian Pembangunan Kurikulum

SEPTEMBER 2018

Terbitan 2018

© Kementerian Pendidikan Malaysia

Hak Cipta Terpelihara. Tidak dibenarkan mengeluarkan mana-mana bahagian artikel, ilustrasi dan isi kandungan buku ini dalam apa jua bentuk dan dengan cara apa jua sama ada secara elektronik, fotokopi, mekanik, rakaman atau cara lain sebelum mendapat kebenaran bertulis daripada Pengarah, Bahagian Pembangunan Kurikulum, Kementerian Pendidikan Malaysia, Aras 4-8, Blok E9, Parcel E, Kompleks Pentadbiran Kerajaan Persekutuan, 62604 Putrajaya.

KENANDUG

Rukon Negara	v
Palsapah Pendidikan Kebangsaan	vii
Definisi Kurikulum Kebangsaan	ix
Kata Pengantar.....	xi
Ipemulak	1
Matlamat	2
Objektip	2
Kerengke KSSM	4
Pokes	5
Cenempet Abad ke-21	7
Cenempet Serengik Aras Tinggi, KBAT	9
Strategi Neajar Ru Belajar	10
Elemen Merentas Kurikulem	12
Tenakser Bilik Darjah..	15
Organisasi Kenandug	17
Standard Kenandug, Standard Belajar ru Standard Prestasi Teningkat 4	
Standard Kenandug ru Standard Belajar Cenempet Cerngai ru Belwal	27
Standard Kenandug ru Standard Belajar Cenempet Menacak	30

Standard Kenandug ru Standard Belajar Cenempet Menules	33
Standard Kenandug ru Standard Belajar Cenempet Seni Engrok	36
Standard Kenandug ru Standard Belajar Cenempet Tatamengwal	39
Standard Kenandug, Standard Belajar ru Standard Prestasi Teningkat 5	
Standard Kenandug ru Standard Belajar Cenempet Cerngai ru Belwal	44
Standard Kenandug ru Standard Belajar Cenempet Menacak	47
Standard Kenandug ru Standard Belajar Cenempet Menules	50
Standard Kenandug ru Standard Belajar Cenempet Seni Engrok	53
Standard Kenandug ru Standard Belajar Cenempet Tatamengwal	56
Glosari	59
Panel Pengubal	60

RUKUN NEGARA

BAHAWASANYA Negara kita Malaysia mendukung cita-cita hendak:
Mencapai perpaduan yang lebih erat dalam kalangan seluruh masyarakatnya;
Memelihara satu cara hidup demokratik;
Mencipta satu masyarakat yang adil di mana kemakmuran negara
akan dapat dinikmati bersama secara adil dan saksama;
Menjamin satu cara yang liberal terhadap tradisi-tradisi
kebudayaannya yang kaya dan berbagai corak;
Membina satu masyarakat progresif yang akan menggunakan
sains dan teknologi moden;

MAKA KAMI, rakyat Malaysia, berikrar akan menumpukan seluruh tenaga dan usaha kami untuk mencapai cita-cita tersebut berdasarkan atas prinsip-prinsip yang berikut:

**KEPERCAYAAN KEPADA TUHAN
KESETIAAN KEPADA RAJA DAN NEGARA
KELUHURAN PERLEMBAGAAN
KEDAULATAN UNDANG-UNDANG
KESOPANAN DAN KESUSILAAN**

RUKUN NEGARA

IBAHAWASE negara hik Malaysia kidukong cita-cita untuk:
kicapei penadu de lebeh erat katehkenalag dij masarakat;
Kipelihare nanek care sinui demokratik;

Kicipte nanek masarakat de adel kubelok nemakmor negara akan kikep nikmat bersamak-samak secare
adel ru saksame;

kijamin nanek care de liberal nu tradisi-tradisi inebudeye de kaye ru bebegei- begei curak;
kibeh nanek masarakat progresip de kigunak saens dan teknologi muden;

MAKE JIK, rakyat Malaysia, berikrar akan jitumpu dij tenage ru usaha jik untuk jicapei cite-cite tesebot jijoi
prinsep-prinsep de berikot:

**NEPECAYE NU NYENANG
NESETIE NU RAJE RU NEGARA
NELUHUR PELEMBAGAAN
NEDAULAT UNDANG-UNDANG
NESOPAN RU NESUSILE**

FALSAFAH PENDIDIKAN KEBANGSAAN

“Pendidikan di Malaysia adalah suatu usaha berterusan ke arah lebih memperkembangkan potensi individu secara menyeluruh dan bersepadu untuk melahirkan insan yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani, berdasarkan kepercayaan dan kepatuhan kepada Tuhan. Usaha ini adalah bertujuan untuk melahirkan warganegara Malaysia yang berilmu pengetahuan, berketerampilan, berakhlak mulia, bertanggungjawab dan berkeupayaan mencapai kesejahteraan diri serta memberikan sumbangan terhadap keharmonian dan kemakmuran keluarga, masyarakat dan negara”

Sumber: Akta Pendidikan 1996 (Akta 550)

PALSAFAH PENDIDIKAN KEBANGSAAN

“Pendidikan ku Malaysia mongloh nanek usaha beteneros nu ala kipekembang nej potensi individu secare rimdij ru besepadu ha wujud senoi de seimbang ru harmonis ju segik intelek, ruhani, emosi ru jasmani jiji nepercaye ru penatoh nu Nyenang. Usaha adeh mongloh haperyos rakyat Malaysia de belemu penanei, beketerampelan, besikap bor, betanggongjawab ru beupaye kicapei senejahtere dirik, serte kiog senumbang nu neharmoni ru nemakmur peringak, masarakat ru negara.”

Sumber: Akta Pendidikan 1996 (Akta 550)

DEFINISI KURIKULUM KEBANGSAAN

3. Kurikulum Kebangsaan

(1) Kurikulum Kebangsaan ialah suatu program pendidikan yang termasuk kurikulum dan kegiatan kokurikulum yang merangkumi semua pengetahuan, kemahiran, norma, nilai, unsur kebudayaan dan kepercayaan untuk membantu perkembangan seseorang murid dengan sepenuhnya dari segi jasmani, rohani, mental dan emosi serta untuk menanam dan mempertingkatkan nilai moral yang diingini dan untuk menyampaikan pengetahuan.

Sumber:Peraturan-Peraturan Pendidikan (Kurikulum Kebangsaan) 1997

[PU(A)531/97]

DEPINISI KURIKULEM KEBANGSAAN

3. Kurikulum Kebangsaan

(1) Kurikulum Kebangsaan ialah nunanek progrem pendidikan de temasok kurikulum ru negiat kokurikulum de kirangkom rimdij penanei, cenempet, norma, nilei, unsor nebudaye ru penercaye ha kibantu kenembang nunanek mureb ru isepenoh ju segi jasmani, ruhani, mintel ru emusi serte ha cet ru petinkat nilei murel de bihod ru ha perloi penanei.

Sumber : Peraturan-Peraturan Pendidikan (Kurikulum Kebangsaan) 1997
[PU(A)531/97]

KATA PENGANTAR

Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM) yang dilaksanakan secara berperingkat mulai tahun 2017 akan menggantikan Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah (KBSM) yang mula dilaksanakan pada tahun 1989. KSSM digubal bagi memenuhi keperluan dasar baharu di bawah Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) 2013-2025 agar kualiti kurikulum yang dilaksanakan di sekolah menengah setanding dengan standard antarabangsa. Kurikulum berasaskan standard yang menjadi amalan antarabangsa telah dijelmakan dalam KSSM menerusi penggubalan Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran (DSKP) untuk semua mata pelajaran yang mengandungi Standard Kandungan, Standard Pembelajaran dan Standard Prestasi.

Usaha memasukkan standard pentaksiran di dalam dokumen kurikulum telah mengubah lanskap sejarah sejak Kurikulum Kebangsaan dilaksanakan di bawah Sistem Pendidikan Kebangsaan. Menerusinya murid dapat ditaksir secara berterusan untuk mengenal pasti tahap penguasaannya dalam sesuatu mata pelajaran, serta membolehkan guru membuat tindakan susulan bagi mempertingkatkan pencapaian murid.

DSKP yang dihasilkan juga telah menyepadukan enam tunjang Kerangka KSSM, mengintegrasikan pengetahuan, kemahiran dan nilai, serta memasukkan secara eksplisit Kemahiran Abad Ke-21 dan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT). Penyepaduan tersebut dilakukan untuk melahirkan insan seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani sebagaimana tuntutan Falsafah Pendidikan Kebangsaan.

Bagi menjayakan pelaksanaan KSSM, pengajaran dan pembelajaran guru perlu memberi penekanan kepada KBAT dengan memberi fokus kepada pendekatan Pembelajaran Berasaskan Inkuiri dan Pembelajaran Berasaskan Projek, supaya murid dapat menguasai kemahiran yang diperlukan dalam abad ke-21.

Kementerian Pendidikan Malaysia merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan ucapan terima kasih kepada semua pihak yang terlibat dalam penggubalan KSSM. Semoga pelaksanaan KSSM akan mencapai hasrat dan matlamat Sistem Pendidikan Kebangsaan.

Dr. MOHAMED BIN ABU BAKAR
Timbalan Pengarah
Bahagian Pembangunan Kurikulum
Kementerian Pendidikan Malaysia

IPEMULAK

Engrok Semai nerupe mate pelajaran ku kateh kurikulum pedane sekolah menengah ru bestatus engrok elektip. Engrok adeh kibelajar ya mureb Semai khasloh ru ya mureb kilek de kiminat ha kikenal engrok ru budaye Semai. Neajar ru belajar Engrok Semai de bitawar ku sekolah menengah ku kawasan de mong jeoi sengoi Semai teutame ku lengri Perak, Hulu Selangor ru Pahang.

Ku perinkat sekolah menengah, neajar ru belajar Engrok Semai bitumpu nu kenembang prestasi tekal berengkep cenempet engrok iaajeh cenempet cerngai ru belwal, menacak, menules, seni engrok ru sistem engrok. Cenempet engrok adeh mongloh penteng sebegei cenempet asas ha pekembang genunak Engrok Semai.

Kurikulum Standard Sekolah Menengah Engrok Semai bibentok dek mureb yaken bekomunikasi, kiserngik secare kretip, imaginatip ru kritis kateh suasane belajar de serunok. Kurikulum adeh kiog paedah nu mureb dek neajar Engrok Semai secare pintan ru tesusut serte neajar de kilibat kenenjip de beceti. Neajar ru belajar Engrok Semai ku sekolah kibukak ruang ru peluang ha pebentok kelakuk de bor kukenalag mureb, kihergai, kihayati, kisui ru kiteros nilei budaye, lemu penanei, adat resam, tradisi ru newares sengoi Semai.

Mureb ju kaom kilek, enai boleh belajar Engrok Semai jadik dek lebeh nai paham ru prihaten nu budaye, adat resam ru tradisi sengoi Semai. Ju pengrek budaye kaom kilek akan kitimol rase toleransi, hihormati ru neakrab antare nanek samak kilek serte kien nu keharmonian negara.

Dokumen Standard Engrok Semai Sekolah Menengah kianj hasrat Rukun Negara, Dasar Pendidikan Kebangsaan ru Falsafah Pendidikan Kebangsaan. Neajar ru belajar Engrok Semai ku sekolah sesuei ru Rukun Negara ha capei pepaduan de lebeh bor ku semuak rakyat Malaysia. Dokumen Standard Kurikulum Engrok Semai serte geniat ikokurikulum kirankom penanei, cenempet engrok, norma, nilei ru unsor budaye ha kitulug kipekembang potensi mureb ju segi berog, sengrog, mintal ru sengi.

MATLAMAT

Kurikulum Engrok Semai Sekolah Menengah bematlamat ha kisedie mureb ru cenempet engrok de mantap dek enai naikep atao boleh naibelwal ru beinteraksi ru bebegei kaom secare bekesan ru supan kateh kunteks de bebegei ru sesuei ru tahap kenembang mureb serte kiteros newares budaye kateh duniak de serbe terik.

OBJEKTIP:

KSSM Engrok Semai betenuju ha mureb boleh kicapei objektip jijoi ku kerop:

1. Yaken kibelwal, kibebincang, kiperhol idie de bernas, kibesualjawab ru kibebahas nu bebegei pekare kateh situasi pormel ru tok pormel.
2. Kibacak, kipaham, kianalisis, kiperhol hipotesis pai ju bebegei teks Engrok Semai ha kiberkep maklumat ru ha pupok minat menacak.
3. Kitules bebegei banse ayat, teks, nelapor, jernel ru gaye engrok de sesuei ru pintan.
4. Kihayati, kipaham ru kibeh atao kicipte tenules kretip kateh Engrok Semai ha pupok minat nu seni engrok ru seni kretip.

5. Kiberkep ru kigunak sistem tatamengwal de betol kateh belwal ru tenules.
6. Kipeteros, kihergak u kiamal newares budaye sengoi Semai jijoi genunak bahase de tepat, pintan ru jelos.

OBJEKTIP BAHASA SEMAI TENINGKAT 4 :

KSSM Engrok Semai Teningkat 4 betenuju kicapei objektip jijoi ku kerop:

1. Boleh belwal Engrok Semai bile bior besualjawab ru kiog respon kateh ha nunanek perkare.
2. Kibacak ru kipaham isik-isik penenting dari bebegei maklumat.
3. Kitules benetuk kenarag jijoi pomat de biog jijoi gaye engrok de sesuei ru tatamengwal.
4. Kiamal ru kipaham tenules kretip ha hasil sastera maihik kateh seni engrok.
5. Ha perneng senedar newares maihik sengoi kateh bebegei teks ru seni engrok.
6. Kipaham ru kigunak genulug engrok de biog kateh tenules ru belwal ru betol.

OBJEKTIP BAHASA SEMAI TENINGKAT 5 :

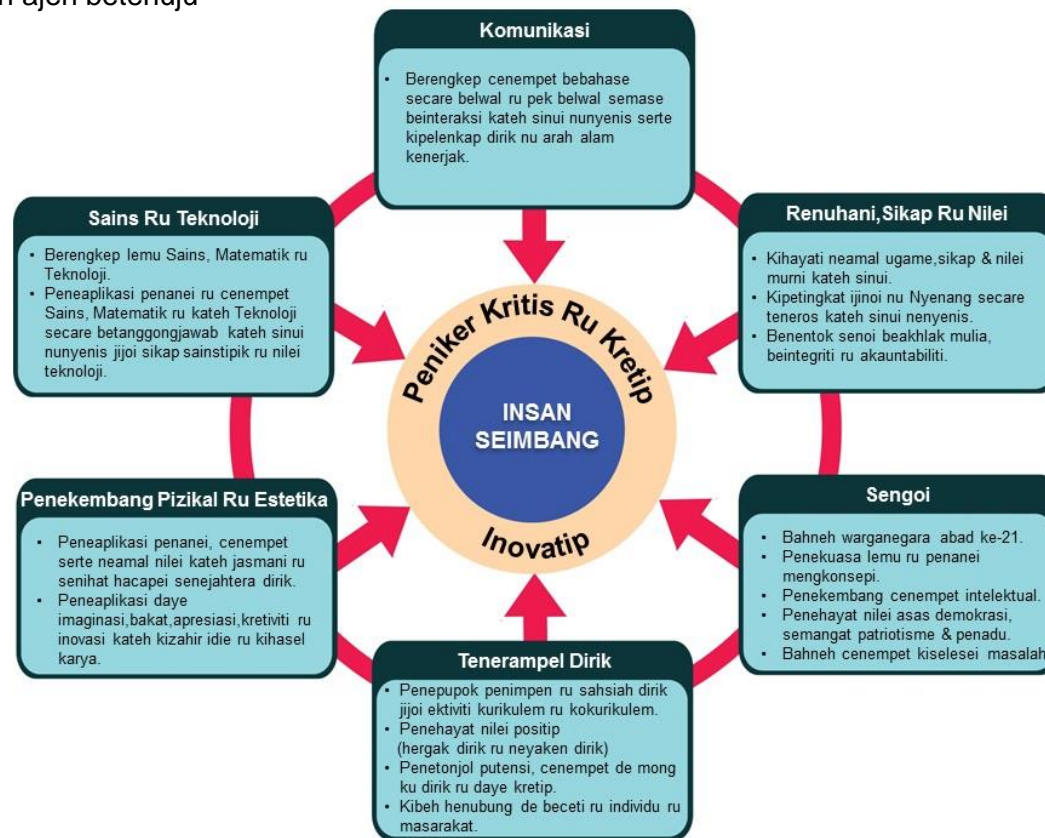
KSSM Engrok Semai Teningkat 5 betenuju kicapei objektip jijoi ku kerop:

1. Boleh kibelwal ru kiulas ha nunanek isu secare pintan.
2. Kibacak, kipaham ru kihasel bahan penetules secare kretip.
3. Kitules ru kirumus isik-isik penteng kateh nanek nepetek.
4. Kihasel penetules prusa ru puisi secare kretip renujuk bahan sastera.
5. Kibeh ayat de gramatis ha perlei maklumat.
6. Kiamal nilei murni, kelakuk positip ru mong semangat haknuk nu budaye ru engrok semai.

Kerangka Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM)

KSSM bibeh beasas enam tunjang, iaijeh Komunikasi; Neruhani, Sikap ru Nilai; Senengoi; Tenerampil Dirik; Kenembang Pizikal ru Estetika; serte Sains ru Teknologi. Enam tunjang ajeh nerupe domain utama kisukung antara nanek kilek ru kisépadu ru peniker kritis, kreatip ru inovatip. Kesepaduan ajeh betenuju

kiberkus modal insan de kihayati nilei-nilei murni beteras ugame, penanei, beketerampelan, bepeniker kritis ru kretip serte inovatip sebegei de bigambar kateh Rajah 1. Kurikulum Engrok Semai bigubal jioi enam tunjang Kerangka KSSM.

Rajah 1: Kerangka Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM)

POKES

Ku ipenyudah belajar KSSM Engrok Semai, mureb boleh enai berkep ru pekayak kosa engrok, petingkat pengham, berkep cenempet engrok de bor, hihergai ru hipekekal wenares budaye ru boleh bekomunikasi secare bor kateh sinui jis linai.

Tenenrang nujap elemen panei ku elemen de biog ku kerop adeh :

Lemu

Lemu mong bebegi bidang lemu ru inhator, cuntoh lemu ku kateh bidang sains, ru cerita manah de bigunak ha hi peentoi lemu engrok ru cenempet engrok. Ku kateh lemu adeh mong isu-isu semase de boleh de bipetimbang ya cikgu kateh neajar ru belajar.

Nilei Bor

Permuji nilei de bor kateh neajar Engrok Semai adeh, ha pejadi kateh sengoi de bor serta mong akhlak de bor. Selaen ajeh, hihayati ru neamal de bor, betenuju ha didek cecenok ru kelakuk de bor ha pigoidoh. Enai paham ru sedar ku nilei de bor kateh masarakat ku Malaysia harus bipupok seiring ru nilei sejagat secare langsung ru tok langsung.

Warganegara

Tenerap unsur patriotisme ru warganegara kateh belajar Engrok Semai kiutame penupok semangat hok ru taat nu lengrik. Selaen ajeh, penupok adeh betenuju ha mentok sengoi de bor ru perhuj isemangat nu bangsak ru lengrik.

Henator sosiobudaye

Nehator sosiobudaye kateh neajar Engrok Semai birangkom senantun engrok, laras engrok, ru peribahase de biamal kateh hi sengoi. Nehator sosiobudaya adeh kicermin palsapah ru peribadi sengoi ku Malaysia de bebegi bangsak.

Cenempet Benilei Tamah

Cenempet benilei tamah iceti ialoh cenempet serenggi, cenempet teknologi maklumat ru bengwal, cenempet neajar care neajar, kenaji pigoidoh, cerendik bebegi, belajar konstruktivisme, ru belajar kuntekstual. Hipeterang ringkas ha cenempet benilei tamah bebegi ajeh.

Motivasi Ru Tenibak Nu Sekolah

Selaen ajeh, pokes mate pelajaran Engrok Semai jugak bianggap sebegei nanek care KPM ha petingkat motivasi mureb ha minat belajar ru naimaju sinui nungar jioi pendidikan. Mate pelajaran adeh jugak boleh kitarek minat mureb naihol nu sekolah ha timbe lemu penanei ru secare tok langsung kitingkat peneratos tenibak sekolah mureb mai hik.

CENEMPET ABAD KE-21

Nanek ju hasrat KSSM mongloh ha kiperyos mureb de mong Cenempet Abad Ke-21 ru kiog pokes nu cenempet peniker serte cenempet sinui ru kerjaye de beteras neamal nilei bor. Cenempet Abad Ke-21 bematlamat ha kiperyos mureb de mong ciri-ciri de binyate kateh profil mureb rah kateh Jadual 1 dek naibeupaye ku perinkat glubel. Berengkep Standard Kenandug (SK) ru Standard Belajar (SP) kateh kurikulum Engrok Semai kisumbang nu berkep Cenempet Abad Ke-21 katehkenalag mureb.

Jadual 1: Profil Mureb

PROFIL MUREB	TENENRANG
Bedaye Tahan	Enai mampu naihadaapi ru seleasei senukar, kiatasi cenabar ru benijak, yenaken, toleransi ru empati.
Maher Bekomunikasi	Enai belwal ru naiog peniker, idie ru maklumat ru yaken ru kretip secare bengwal ru tenules, kigunak bebegei medie ru teknologi.

PROFIL MUREB	TENENRANG
Peniker	Enai serngik secare kritikel, kretip ru inovatip; mampu ha tangani masalah de kumpleks ru kiui penutos de beetika. Enai serngik ha belajar ru dirik nai sebegei mureb. Enai jana sensual ru besipat tebukak nu perspektip, nilei ru tradisi individu ru masarakat kilek. Enai yaken ru kretip kateh naitangani bidang belajar de pai.
Kerjak Penasok	Enai boleh bekerjasamak secare bekesan ru harmoni ru mai kilek. Enai galas tanggungjawab besamak serte kihormat ru kihergai senumbang de biog ya nujap ahli bergu. Enai kep cenempet interpersonal joi ektiviti kolaboratip, ru adeh kijadik nai pemimpen ru ahli bergu de lebeh bor.
Besipat Hod Panei	Enai beh kenjip hod panei semula jadik ha teroke strategi ru idie pai. Enai belajar cenempet de perlu ha

PROFIL MUREB	TENENRANG
	ui inkuiri ru penesolidik, serte kiternyul sipat bedikari kateh belajar. Enai kenenjip belajar nucereg sinui secare beteneros.
Bepriasep	Enai beintegriti ru jujur, kesamarataan, adel ru kihurmat maruah individu, bergu ru komuniti. Nai bertanggungjawab kemil tenindak serte penutos liknai.
Bemaklumat	Enai kep penanei ru kimentok pengham de luas ru seimbang merentas bebegei disiplin penanei. Enai teruke penanei ru cekap ru bekesan kateh kunteks isu tempat ru glubel. Naipaham isu-isu etike / undang-undang bekenaet maklumat de nai kep.
Henhok/ Prihatin	Enai ternyul empati, belas kenaseh ru kenjip hurmat ru penerlu nu kenjip mai kilek. Naikomited ha behidmat nu masarakat ru nai pasti kelestarian alam kerileng.

PROFIL MUREB	TENENRANG
Patriotik	Enai pamer kaseh haknuk, senukong ru kenjip hurmat nu negara.

CENEMPET SERENGGI ARAS TINGGIK, KBAT

Cenempet Serenggi Aras Tinggi (KBAT), binyate kateh kurikulum secare eksplisit supaya cikgu kikep terjemah kateh nu neajar ru belajar (PdP) ha nerangsang peniker bestruktur ru betenumpu kateh kalangan mureb hik. Tenenrang KBAT mongloh befokus nu empat tahap peniker sekuk kateh jadual 2 :

Jadual 2: Tahap peniker kateh KBAT

KBAT	TENENRANG
Kiaplikasi	Kigunak penanei, cenempet, ru nilei kateh situasi bebize ha kilaksane nunanek pekare.
Kianalisis	Kicerlah maklumat nu bahgian macot ha kipaham ru lebeh medalam serte hubug kaet antare bahgian ajeh.
Kinilei	Kibeh tenimbang ru neputos gunak penanei kenenjip, cenempet, ru nilei serte kiog justipikasi.
Kicipte	Kihasel idie atau produk atau care de kretip ru inovatip.

KBAT ialoh neupaye untuk kiaplikasi penanei, cenempet ru nilei kateh benahbeh tenakkol ru repleksi

ha kieselesi masalah, ui neputos, beinovasi ru beupaye kicipte nunanek.KBAT kirangkom cenempet serenggi kritis, kretip ru menaakol ru strategi serenggi.

Cenempet Serenggi Kritis mongloh benuleh untuk menilei nunanek idie secare logik ru rasionel untuk kibeh tenimbang de wajar ru kigunak nealas ru bukti de munasabah.

Cenempet Serenggi Kretip mongloh nemampu untuk kihasel atau kicipte nunanek de pai ru benilei ru kigunak daye imaginasi secare asli serte kiserngik pek joi nelazim.

Cenempet Menaakol mongloh neupaye individu kibeh tenimbang ru nenilei secare logik ru rasionel.

Strategi Serenggi nerupe care serenggi de bestruktor ru bepokes untuk kieselesi masalah.

KBAT boleh biaplikasi ku kateh bilek darjah jiji ektiviti bementok menaakol, belajar inkuiri, nyeselesi masalah ru projek. Cikgu ru mureb perlu kigunak alat serenggi sekuk peta serenggi, peta serngi, ru *Thinking Hats* serte nenyoal aras tinggik ku kateh ru ku luar bilek darjah ha bipegalak mureb beserngi.

STRATEGI NEAJAR RU BELAJAR

PEDAGOGI KURIKULEM STANDARD

Strategi neajar ru belajar kateh kurikulum standard adeh mongloh jijoi prinsep pedagogi kurikulum standard begeh ajeh:

Kenukoh bahase secare tekak

Asas cenempet engrok iaajeh, cenempet cerngai, belwal, menacak, menules, seni engrok ru sistem engrok hod bipupok ju imulak mende ke mongloh asas nu pruses neajar ru belajar mureb. Cenempet engrok de biberkep ya mureb ku tahap adeh akan kijadik pemangken nu kenembang cenempet engrok nu tahap ajeh.

Belajar mongloh sernuk, beceti ru bematlamat

Ektiviti belajar cenempet engrok de sernuk mongloh joi kenenjip de betol de kitekan nu kunteks de beceti ru bematlamat.

Belajar bepusat mureb

Mureb mong tahap penanei ru cenapei belajar de bebize-bize. Make ajeh, pengrek neajar, tahap neajar ru belajar serte bahan neajar de bigunak, perluloh besesuei ru penanei cenapei optema mureb. Strategi belajar masteri bigunak pakei ha kipasti mureb boleh kicapei kudijidij standard belajar engrok.

Genunak teknologi

Kateh sinui nunyenis ku era glubalisasi, teknologi kiman peranan penteng ju segi komunikasi. Make ajeh teknologi pai boleh bimanpaat ha neajar ru belajar engrok ru tenuju kijerlos komunikasi. Internet ru medie elektronik nerupe sumber maklumat ru penanei de beregak ha mureb. Kilek ju ajeh, nemudah jenareng Internet kiboleh mureb bekomunikasi ru kikungsi maklumat ru penanei antare nanek samak kilek.

Tenakser Belajar

Tenakser dieijeh mongloh ciri de kiboleh cikgu kipanei tahap standard belajar de sudah kicapei ya mureb. Tenakser pomatip biui diteijeh kateh pruses belajar sementare tenakser sumatip bibeh ku idanij penggal senekulah. Tenakser belajar boleh bibeh joi bebegeh aktiviti bengwal ru tenules. Harem nar tenakser pomatip ru sumatip beperanan ha perneng tahap cenapei penanei mureb ju segi belajar engrok.

Tenengrap Kenembang Kelakuk

Ciri de penteng kateh kurikulum Engrok Semai mongloh tenengrap kenembang kelakuk. Neajar ru belajar bepandu nilei bor biserap kateh belajar engrok Semai ha kibeh kelakuk mureb de santon, beketrampel ru betanggungjawab de kep kisumbang nu peringak, sengoi ru negare de bor.

Selaen ju ajeh, usaha untuk hipetinkat minat mureb untuk naihol nu sekuleh mesti biog tenenkan kateh PdP. Mureb mesti bipepanei tentang penenting senekulah untuk enaiubah sinui nai mase pigoidoh. Tanpe pendidikan enai tok boleh naikeb kerengjak de bor ru tok boleh naiubah naseb generasi de pai.

Belajar Beasas Prujek

Belajar Beasas Prujek nerupe nanek kaedah instruksenal de kipebuleh mureb naibeh cenempet ru naikep lemu joi prujek, belajar komperatip ru teknik “*hands on*”. Pengrek Belajar Beasas Prujek de kiperlu mureb naibeh prujek beasas masalah atao sensual de biog akan turut kipengaruh penanei saentipik de bibeh.

Belajar beasas inkuiri

Kunsep belajar kateh beasas inkuiri mongloh penteng ha petinkat nebuleh mureb naikek benentol, lemu penanei ru maklumat secare ektip. Kateh kunsep adeh, mureb bilateh untuk naipedalam pengham ju ma - ma sensual ru maklumat untuk naiseleseisei sebarang masalah. Mureb jugak boleh naipetinkat penanei kateh care naibeh sensual de pintan ru tepat, naibeh pengham de pai, naistruktur penanei secare kretip tu kilek-kilek nej. Belajar care muden adeh mimang boleh kibantu ru kipekuat daye serenngik mureb selaen minat mureb nu neajar ru belajar kep naipetinkat.

Neajar Kuntekstual

Neajar kuntekstual ialoh kaedah belajar de bekaet isi neajar ru kenenjip jap jis enai, sengoi ru alam kerengjak. Neajar adeh biperlei ku kateh kerileng de bebegei, secare konkrit, serte telibat lateh amal ru kiserngik. Neajar kibelaku apabile mureb boleh enai cerot ipenanei pai secare bemakne ru boleh enai hayati nereleven belajar ru sinui lienai.

ELEMEN MERENTAS KURIKULEM (EMK)

Elemen Merentas Kurikulum ialah unsur nilei tambah de biterapi kateh pruses neajar dan belajar selaen de bitetap kateh standard kenandug. Elemen-elemen adeh biterap betenuju kikukoh cenempet ru terampel mudal senoi de bihasrat serte kep kitangani cenabar hunen ru mase pigoidoh. Elemen merentas kurikulum kateh dalam KBSM iaajeh bahase, sains ru teknologi, nelestari alam kerileng, nilei murni ru patriotisme tik releven ha bigunak pakei kateh KSSM.

Elemen merentas kurikulum de pai, iaajeh kretiviti ru inovasi, neusahewan, serte teknologi maklumat ru komunikasi bikenal pasti sebagei pelengkap nu usaha kiperbor kualiti nelaksane KSSM. Ajuh ialah tenenrang nu elemen-elemen tenambah kateh KSSM.

1. Bahase

- Ngunak bahase pengantar de betol perlu bititeknyeh kateh rimdij mate pelajaran.
- Semase PdP ha nutiap mate pelajaran, aspek sembot, struktur ayat, tatamengwal, istilah ru laras bahase perlu biog tenenkan ha kibantu mureb kesusut idie ru kekomunikasi secare bekesan.

2. Nelestari Alam Kerileng

- Senedar kicinta ru kihok alam kerileng kateh jiwe mureb perlu bipupok joi PdP ku rimdij mate pelajaran.
- Penanei ru senedar nu peneteng alam kerileng kateh kimentok etike mureb ha kihergak alam.

3. Nilei Bor

- Nilei bor biog tenengkan kateh semuak mate pelajaran supaya mureb sedar ku nepenting ru kiamal.
- Nilei bor kirankom aspek renuhani, senengoi, ru newarganegara de bijadik neamal kateh sinui neyunis.

4. Sains Ru Teknologi

- Kitamah minat nu sains dan teknologi kep kitinkat literasi sains serte teknologi katehkenalag mureb.
- Ngunak teknologi kateh neajar kep kibantu serte kisumbang nu belajar de lebeh cekap ru bekesan.
- Neintegrasi Sains ru Teknologi kateh PdP kirankom empat pekare iaajeh:

- (i) Penenei sains ru teknoloji (pakta, prinsep, kunsep de bekenaeet ru sains ru teknoloji);
- (ii) Cenempet saintipik (pruses peniker ru cenempet manipulatip tetentuk);
- (iii) Sikap saintipik (rah tenepat, jenujor, senelamat);
- (iv) Ngunak teknoloji kateh ektiviti PdP.

5. Patriotisme

- Tenemrap unsor patriotisme ru newarganegara kateh belajar Engrok Semai kiutame penupok semangat hok ru taat nu lengri. Ku beg ajeh, penupok adeh itenuju ha perhol sengo de bor ru perhuj isemangat nu engrok ru lengri.

6. Kreativiti ru Inovasi

- Kreativiti mongloh nebuleh hik gunakan imaginasi ha kumpul, cerna ru jana idie atao kicipte ha nunanek de pai atao asli jijoi ilham negabug idie de mong.
- Inovasi nerupe peneaplikasi kreativiti jijoi ubah suaian, kibaiki ru kipraktik idie.
- Kreativiti ru inovasi saling biganding ru hodloh ha pasti penebangun modal insan de mampu kihadapi cenabar abad ke - 21.
- Elemen kreativiti ru inovasi hodloh biintegrasikan kateh PdP.

7. Neusahewan

- Sengrap elemen neusahewan betenuju bimentuk ciri – ciri ru neamal neusahewan ha pejadik nanek budaya kateh kenalg mureb.
- Ciri neusahewan boleh biterap kateh PdP jijoi ektiviti de mampu kipupok sikap esekuk rajit, jujur, amanah ru betanggungjawab serte biberkos peniker kreatip ru inovatip ha pacu idie ku penasar.

8. Cenempet Teknoloji Maklumat ru Bengwal

- Sengrap elemen teknoloji Maklumat ru Bengwal (TMK) kateh PdP ha pasti mureb nai kep aplikasi ru kikukuh penanei ru cenempet asas TMK de bipelajari.
- Neaplikasi TMK bukan taleh bidurung ya mambek sayet jadik kreatip tapi bipejadik PdP lebih bor ru sernuk serte ha petingkat kualiti belajar.

9. Nelestari Glubel

- Elemen Nelestari Glubel bematlamat kiperyos mureb bedaye serngikk lestari de besikap responsip nu kerileng kateh sinui nunyenis ru kiaplikasi penanei, cenempet ru nilei de kiberkep joi Ngunak ru Nengeluar.
- Lestari ,Newargenegara, Glubel ru Penadu.
- Elemen Nelestari Glubel penteng kaeteh senedie mureb ha kihadap cenabar ru isu semase ku perinkat tenempat, Negara ru Glubel.
- Elemen adeh biajar secare lansong ru secare senisep kateh mate pelajaran de bekenaet.
- kateh sinui mentol mongloh penteng ha kisedie mureb ru penanei, cenempet ru nilei de kep kiaplikasi secare bekesan ru bemakna.
mentol mongloh penteng ha kisedie mureb ru penanei, cenempet ru nilei de kep kiaplikasi secare bekesan ru bemakne

10. Pendidikan Kewangan

- Tenenrap Pendidikan Kewangan betenuju kimentok generasi mase nungar de beupaye kibeh penutos kewangan de bijak, kiamal neuros kewangan de beetike serte becenempet kiuros hal ehwal kewangan secare betanggongjawab.
- Elemen Pendidikan Kewangan boleh biterap kateh PdP secare lansong atapun secare senisep. Tenenrap secare lansong mongloh jiji tajuk-tajuk rah Wang de mong elemen kewangan secare eksplisit rah nengirak paedah senong ru faedah kompson. Tenenrap secare senisep pulak biintegrasi jiji tajuk-tajuk kilek merentas kurikulum. Bidedah nu neuros kewangan

TENAKSER BILIK DARJAH

Tenakser bilik darjah (PBD) nerupe pruses ha berkep maklumat tentang kenembang mureb de birancang, bilaksane ru bilapur ya cikgu kek bekeanan. Pruses ajeh belakuk beterusan ha boleh cikgu ha petentuk tahap berengkep mureb.

PBD boleh bilaksane ya cikgu secare formatif ru sumatif. Tenakser secare formatif bilaksane samak ru pruses PdP, manakala ajeh tenakser secare sumatif bilaksane ku akhir nunanek unit belajar, penggal, semester atao tahun. Cikgu hodloh kirancang tenakser ru kibeh item atao instrumen. Telas ajeh cikgu hodloh kitadber item atao instrumen nen, lepas nen kiperiksa tahap berengkep mureb. Tahap berengkep adeh hodloh birekod ru bilapor jjiioi tahap berengkep de binilei jjiioi setiap cenempet ku kateh DSKP.

Kateh usaha ha pasti tenakser kibantu kaha petingkat neupaye ru berengkep mureb, cikgu hodloh kilaksane tenakser kek de mong ciri-ciri iaaijeh:

- Kigunak bebegei kaedah tenakser sekuk petie, lisan ru tenules.
- Kigunak bebegei strategi tenakser de boleh bilaksane ya cikgu ru mureb.
- Kikot kira bebegei aras penanei ru cenempet de biajar.

- Kibuleh mureb nai pamer bebegei neupaye belajar.
- Kitakser tahap berengkep mureb jjiioi Standard Belajar ru Standard Prestasi.
- Kikot tenidak senusol kaha tenuju nepuleh ru nekukoh.

Tahap Berengkep Umom Engrok Semai KSSM

Tahap berengkep seneluroh mesti bitentu ha kiog nanek nilei tahap berengkep mureb kuidanij sesi senekulah. Tahap berengkep umom adeh kirangkom cenempet cerngai ru belwal, cenempet menacak ru cenempet menules. Ha ajeh, guru mesti kinilei mureb secare kolektip ru holistik ru kineng semuak cenempet semase pruses belajar secare beteneros jjiioi bebegei kaedah rah pemenerhati, nelateh, benentang, respon mureb secare belwal, kerjak bekenumpol ru kilek-kilek. Guru boleh kibeh penetimbang propessenel ha kiog nanek nilei tahap berengkep seneluroh mureb, cerendig serte jjiioi benincang besamak kawat sejawat. Jadual 3 kiperneng penenyate tahap berengkep umom.

Jadual 3: Menyate Tahap Berengekep Umom KSSM Engrok Semai

STANDARD PRESTASI	
TAHAP BERENGEKEP	TENAPSER
1 Had Tehad	Boleh kigunak neungkap de senang prasa de had asas de betenuju ha keperluan lilei. Kep kipekenal dirik lilei ru mai kilek ru boleh kitanyak ru kijawab senual tentang maklumat peribadi kigunak ayat de senang.
2 Tehad	Mampu kipaham ru senang ma de kicerngai ru kibacak ru kicerita nej kigunak nekate lilei. Mampu kigunak maklumat ju belwal tu tenules. Mampu ki ekspres dirik ilei secare spuntan, lancar ru tepat kigunak nekate lilei.
3 Nemuas	Kep kipaham ayat-ayat ru neungkap de senalo bigunak de bekanaet ru bidang relevan paleng de rek (contoh maklumat peribadi ru peringak de had asas, belik-belah, geograpi tenempat ru kerenjak). Boleh kibengwal ru care de senang tentang perkare-perkare biase ru rutin.

STANDARD PRESTASI	
TAHAP BERENGEKEP	TENAPSER
4 Bor	Kep kipaham makne utama de senalo kikenjip kateh kerenjak, sekolah, parik, ru kilek-kilek nej. Boleh kihadapi bebegi situasi de mungkin kihol mase kateh was ku belok bahase ajeh bigunak. Kep kihasel teks besambong senang tentang topik-topik de na biase atao penenteng peribadi.
5 Had Bor	Kep kipaham idie-idie utame teks ku harim nar topik konkret ru abstreng, temasok benincang teknikal kateh bidang ru kenukhos. Kep kiinteraksi ru tahap nepaseh ru spuntan de kibeh interaksi de senalo ru penutor jati.
6 Cemelang	Mampu kipaham bebegi teks de lebeh cereg ru kikeal makne tesirat. Mampu kiekspres dirik ilei secare spuntan. Mampu kigunak laras bahase de bebegi ha tenuju susiel ru ekademik ru propesenel. Boleh kijadik teladan ru cuntoh de bor nu kawat- kawat serte kitulug nai petingkat nebole kateh belajar.

ORGANISASI KENANDUG

Standard Kenandug iaajeh nerupe standard cenempet engrok de hodloh biberkep ya mureb ku perinkat sekolah rendah bile ku idanij senekulah selame enam tahun. Standard Belajar Engrok Semai Teningkat 4 & 5 ialoh nerupe standard cenempet engrok de mesti biberkep ya mureb ku idanij senekulah ku Teningkat 5. Mate pelajaran Engrok Semai bilaksane jijoi Surat Pekeliling Ikhtisas de bekuatkuase biperuntuk mase minimum jam nutahut KSSM menengah kemil iaajeh 64 jam. Jadual 4 kiperneng tenenrang standard kenandug, standard belajar ru standard prestasi.

Jadual 4: Tenenrang Standard Kenandug, Standard Belajar ru Standard Prestasi

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	STANDARD PRESTASI
Penenyate spesifik ha pekare de mureb patot panei ru boleh kibe kateh nunanek timpoh senekulah kirangkom espek penanei, cenempet ru nilei.	Nunanek tenetap kriterie atou indikater kualiti neajar ru cenapei de boleh biukor ha nutiap standard kenandug.	Nunanek set kriterie umom de kiternyul tahap-tahap prestasi de perlu mureb pamer sebagei tandeh bahawe nunanek pekare ajeh na biberkep ya mureb (<i>indicator of success</i>)

Kateh organisasi kenandug mong lajur cenatat. Lajur adeh mong cenatat ektiviti ru nota. Cikgu boleh kilaksane bebagei ektiviti tenamah selaen ju cenadag jijoi kreativiti ru keperluan ha cenapei Standard Belajar.

PENGREK KURIKULEM MODULER

KSSM Engrok Semai kicot pengrek bementok moduler de kibuleh nujap cenempet engrok iaajeh, cenempet cerngai ru belwal, menacak, menules, seni engrok ru sistem engrok biog tenengkan ru kikep pokes de seimbang.

Kateh pengrek moduler, nujap cenempet engrok biog tenumpu neajar ru belajar ku nanek mase de kusus. lumpame neajar ru belajar cenempet cerngai ru belwal biog tenumpu kusus ku mase petame minggu petame. Ku mase kuinar nej, tenumpu biog nu cenempet menacak ru mase kuinik biog nu cenempet menules. Ku mase petame ru mase kuinar minggu kuinar neajar ru belajar bitumpu nu cenempet seni engrok. Mase kuinik minggu kuinar bikusus ha neajar ru belajar cenempet sistem engrok, secare am, neajar ru belajar nunanek topik kikit mase kateh nar minggu.

Pengrek de bementok moduler adeh nej nelengkap cenempet engrok biintegrasie secare strategik ha kenembang nanek cenempet engrok de kusus begeh de tecatat kateh standard kenandug ru standard belajar. lumpame kateh neajar nunanek cenempet kusus begeh seni engrok de kigalak mureb ha bekarya ru beserngi secare kretip ru imaginatip, cenempet engrok de kilek begeh cerngai ru

belwal, menacak ru menules nej kiman iperanan. Rujok **Rajah 3** ku kerop.

Pengrek KSSM de bementok moduler ju segi tenumpu mase ru cenempet mongloh begeh adeh:

- (i) Cerngai ru belwal
- (ii) Menacak
- (iii) Menules
- (iv) Seni Engrok
- (vi) Sistem Engrok / Tatamengwal

Rajah 3: Sistem Moduler Engrok Semai

Tema

Tema ha neajar nu belajar Engrok Semai mongloh begei tesenarei ku kerop ru entoi iskop tema. Cikgu boleh kipermong topik de samak ru skop tema. Tema adeh nerupe neisi ha neajar ru belajar Engrok Semai ku perinkat sekolah menengah. Tema-tema ajeh mongloh:

- a) Duniak Eng:
  - (i) Sengoi Eng
  - (ii) Lengri Eng
  - (iii) Negara Eng
- b) Duniak Cerite:
  - (i) Cerite Lagenda Mai Hik Sengoi
  - (ii) Cerite Benilei Morel
  - (iii) Cerite Nejaye Mai Hik
- c) Duniak Lemu Penanei:
  - (i) Sains ru Teknologi
  - (ii) Keusahawanan ru Kewangan
  - (iii) Glubalisasi

Dokumen Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM) Engrok Semai bigubal bijoi teras prinsep-prinsep Rukun Negara ru Falsafah Pendidikan Kebangsaan serte hipekekal prinsep-prinsep KBSM besamak tenangkan terhadap terembor ju segi mentok, organisasi, pedagogi, pokes ru tenenggas kurikulum. KSSM kikit pengrek moduler ho ajar semuak cenempet engrok ru sistem engrok de bitetap. Standard kenandug kinyate tahap minima penanei, cenempet ru pengham de perlu biberkep ya mureb ku idanij sekolah ku perinkat sekolah menengah.

Standard belajar ialoh tenetap kualiti belajar de perlu biberkep ya mureb ku tahut sekolah de bekekaan.

Cenempet engrok temasok cenempet cerengai, belwal, benacak, ru cenempet tenules. Cenempet engrok ialoh teras berengkep Engrok Semai begei Engrok Literasi.

Cenempet Belwal

Cenempet belwal birujok nu benuleh mureb belwal ha kijalen nehubug ru enai perlei maklumat, pendapat, sengi ru idie de kretip, kritis, sembot ru intonasi de betol secare beradat. Tenangkan biog ku genuak neucap de higunak tatamengwal de betol.

Cenempet Cerngai

Cenempet cerengai birujok nu benuleh mureb enai cerngai ru peribet, paham ru enai hayati secare belwal pekare de bicerngai kateh bebegei situasi neucap, serte boleh enai og maklumbalas.

Cenempet Menacak

Cenempet benacak birujok nu benuleh mureb bebacak ru sembot, intonasi, jeda, ru jelos de betol. Tenangkan hodloh hiog nu espek pengham ru tenaakol bebegei bahan secare kritis enai gunak bebegei teknik benacak. Ku beg ajeh, mureb boleh enai hayati teks de bibacak.

Cenempet Menules

Cenempet tenules birujok nu benuleh mureb betules nekate ru ayat, serte kiperhol idie ju bebegei banse tenules de bekaet lemu penanei ru kenenjip peribadi de kitempeh. Tenengkan hodloh biog nu igenunak ayat de gramatis, tandak bacak ru neije de betol, ru tenules de pintan, bor ru kemas. Mureb bigalak enai gunakan kreativiti lienai ha hasel tenules bahan beunsor penanei ru imaginatip. Berengkep cenempet engrok kiperlu bebegei situasi ru kunteks de temasok bahan prosa, puisi, ru grapik.

SISTEM ENGROK

Sistem engrok bepokes nu neajar ru belajar tatamengwal, sistem neije, sembot ru intonasi, kosa engrok, ru peribahase. Inelaksane sistem engrok kateh neajar ru belajar Engrok Semai, mureb boleh kigunak ru kibeh Engrok Semai secare betol ru sistemetik. Ipenerang ha pekare ajeh de binyate ku kerop adeh:

Tatamengwal

Tatamengwal ha bipejadik dasar cenengkap bengwal ru biajar secare birancang kateh kunteks ha tenentang bengwal. Morpologi ru sintaksis mong ku kateh kenandug tatamengwal.

Morpologi

Morpologi ialah bidang lemu engrok de bikaji struktur, mentok engrok, ru genulug engrok. Struktur engrok ialah senusut mentok engrok neujar atau lambang (menules) kijadik unit engrok de bemakne. Mentok engrok ialah unit tatamengwal samak mong mentok tunggal atau hasel ju pruses neimboh, majmok, ru genande.

Genulug engrok ialah pruses hipebanse nekate jjiioi mentok de serupe ru ipungsi ru anggote kilek kateh genulug de samak.

Espek morfologi de biog tenumpu begei adeh:

a) Struktur engrok birujok nu pola suku engrok ha:

- (i) engrok asal Engrok Semai
- (ii) engrok peninyap Engrok Gob

b) Mentok engrok iaajeh:

- (i) engrok tunggal
- (ii) engrok tenerbet
- (iii) engrok genande
- (iv) engrok majmuk

Pruses menentok engrok terangkom:

- (i) neimboh
- (ii) genande
- (iii) pemajmok

Harim nik pruses menentok engrok adeh, had i kompleks ialah neimboh. Ya ajeh, espek genunak neimboh de betol hodloh bitekan ju segi imentok ru imakne temasok espek pai kateh pruses neimboh.

c) Genulug engrok ajeh ialah :

- (i) Engrok muh
- (ii) Engrok kerjak
- (iii) Engrok edjektip
- (iv) Engrok tugas

Sintaksis

Sintaksis ialah bidang lemu engrok de bikaji mentok, struktur, ru bahneh atau konstruksi ayat. Adeh bemakne, bidang sintaksis ialah kenaji tentang hukom atau nerumus tatamengwal de jji oi kaedah genabug ru isenusut nekate atau kelumpok nekate mentok ayat. Espek sintaksis de biog tenumpu ialah begei adeh:

Unsor utame ialah ju engrok, prasa, klausa, ru espek ibahneh serte cerenglah subjek ru predikat.

- a) Banse ayat, iaajeh ayat penyate, ayat sual, ayat ernor, ru ayat seru.
- b) Ragam ayat, iaajeh ayat ektip ru ayat pesip.
- c) Senusut ayat, iaajeh senusut biase ru sahareh.

d) Bahneh ayat :

- (i) ayat dasar
- (ii) ayat tunggal
- (iii) ayat tenerbet atau majmok

e) Pruses tenerbet ayat :

- (i) Konsep ayat tenerbet
- (ii) Pruses wesnis
- (iii) Pruses senusut nej
- (iv) Pruses peluas

f) Espek tandak bacak.

Sistem Neije

Pekare de bitekan ialoh:

- (i) Pola bipesamak hurop
- (ii) Neije engrok peninyap
- (iii) Neije engrok dasar ru engrok tenerbet

Sembot ru Intonasi

Sembot ru intonasi biajar de mureb boleh kisebot nekate ru ayat de betol serte kipaham intonasi ru jeda. Cenempet de bipupok ialoh penanei kikenal ru kibize bebegei espek kateh sembot de mureb boleh kiperlei maksod de tepat.

Sembot

Senembot de biajar hodloh sembot de betol jijoi standard Engrok Semai de mong kateh Bob Tatamengwal Engrok Semai KPM.

Intonasi

Intonasi ayat Engrok Semai de betol hodloh biajar hijoi pola begei adeh:

- (i) ayat penyate
- (ii) ayat sensual
- (iii) ayat ernor
- (iv) ayat seru
- (v) ayat sahreh
- (vi) ayat ektip
- (vii) ayat pesip

Kosa engrok

Kosa engrok ialah ju engrok umum ru istilah. Penanei kosa engrok hod hipetinkat ru penekembang de mureb boleh kisebot maklumat ru pelek peniker de samak tenamah lemu kateh mate pelajaran perinkat sekulah menengah.

Peribahase

Peribahase ialah tegulug kateh senimpol engrok, neumpame, pepatah, engrok wernir, benilag, ru engrok-engrok hikmat hod hiajar kateh belajar Engrok Semai. Penileh peribahase hodloh hipeutame palsapah, peribadi, ru nilei de bor sengoi bebegei kaom ku Malaysia.

Nota:

Bob Tatamengwal Engrok Semai ialah bob tatamengwal de bipegag de kijadik sumber nerujuk kateh neajar ru belajar.

Sumber : Tatamengwal Engrok Semai (BPK),2011

Standard Kenandug,
Standard Belajar
ru Standard Prestasi
Teningkat 4

1.0 CENEMPET CERNGAI RU BELWAL

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>1.1 Kibelwal ru kiog respon secare belwal ha nunanek pekare bekenaet ru ranis nunyenis ha hal dirik, peringak, kawat ru masarakat de nai gunakan engrok sembot ru intonasi nada de sesuei.</p>	<p>Mureb boleh :</p> <p>1.1.1 Kicerngai nanek nepetek ru kihubugkaet ru jenadik de kicerngai ru kiog respon.</p> <p>1.1.2 Kibelwal bekenaet ranis nunyenis, hal lilei, peringak ru masarakat de kigunakan engrok, sembot ru nada intonasi de sesuei.</p> <p>1.1.3 Kipeterang ru kicerot ayat ju bebegei sumber.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kibelwal kipekenal hal diri kateh bebegei jenim.</p> <p>Cenadang ektiviti : Kibelwal ha belanjak nugecek ikeluarga.</p> <p>Cuntoh : Sesi suei kenal dirik, temu duga</p> <p>(*Celik Kewangan CK 3): Pengurusan dan Perancangan Kewangan</p> <p>3.3.4 Kiui penetimbang serte penutos bebelanja.</p>
<p>1.2 Kibesual jawab secare beadat ha nunanek pekare de tersurat ru tersirat jijoi bahan de biog nai gunakan engrok de sesuei.</p>	<p>1.2.1 Kinilei ru kiog pandangan ha nunanek bahan de biog gunakan engrok de sesuei.</p> <p>1.2.2 Kikenal pasti ru kinyate ceti de tesurat ru tesirat jijoi bahan de biog.</p> <p>1.2.3 Kicadang penyeselei nunanek hal bekenait isu de biog.</p> <p>1.2.4 Kibesual jawab ha seleselei nunanek masalah bekenaet ru isu de biog secare beradab.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kinilei ha nunanek nepetek isu – isu semase</p> <p>Cuntoh : Kiog penandang bekenaet masalah isu alam kerileng.</p>

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>1.3 Kibincang, kiog hujah, kiog pendapat, kicetos ru kihurei idie kateh benincang ku bebegei situasi.</p>	<p>Mureb boleh :</p> <p>1.3.1 Kibincang idie jioi isu de biog.</p> <p>1.3.2 Kibehujah ha nunanek isu de biog.</p> <p>1.3.3 Kikot bahgian kateh penebincang ha og nunanek hujah ru idie bekenaet isu de biog.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kibehujah bekenaet ru isu-isu semase.</p> <p>Cuntoh : Forum betajok “ Gaye sinui de sehat”</p>
<p>1.4 Kiulas ha nunanek hal ru isu ku bebegei situasi.</p>	<p>1.4.1 Kicerngai ru kikemuka cenadang kigunak ayat de tepat ru gramatis.</p> <p>1.4.2 Kihurei nunanek isu de bernas ru kritis kigunak ayat de tepat ru gramatis.</p> <p>1.4.3 Kiulas bahan graphik ru kinyate maklumat tesurat ru tesirat de biog kigunak ayat de tepat ru gramatis.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kineng nunanek video jenayah siber.</p> <p>Cuntoh : Kiog iniknej jenayah siber nu mai nyenyam ku mase hunen.</p>

STANDARD PRESTASI CERNGAI RU BELWAL	
TAHAP BERENGKEP	TENAPSER
1 Had Tehad	Kipanei ru boleh kiingat maklumat asas. Boleh kiog respon de had terhad nu maklumat de kikep secare lisan ataopen gerak berog.
2 Tehad	Kipanei ru boleh kipaham maklumat. Boleh kiog respon de terhad ru sesuei serte beadat nu maklumat de kikep secare lisan ataopen gerak berog.
3 Nemuas	Kipanei ru kipaham maklumat. Boleh kigunak maklumat ajeh kateh bebegei situasi. Boleh kiog respon de tepat ru beadat nu maklumat de kikep secare lisan ataopen gerak berog.
4 Bor	Kipanei ru kipaham maklumat. Boleh kianalisis maklumat. Boleh kiog respon de tepat, bor ru beadat. Genunak tatamengwal ru kosa engrok de kaperek tepat ru sembot, intonasi ru nada de betol.
5 Had Bor	Kipanei, kipaham ru boleh kinilei maklumat. Boleh kiog respon de tepat, beradat ru betatasusila serte kiternyul peniker de aras suwig. Peneyampe (perenlei) respon de paseh, jelos ru beceti. Genunak tatamengwal ru kosa engrok de tepat ru sembot, intonasi ru nada de betol.
6 Cemelang	Kipanei, kipaham ru boleh kisusut nej maklumat ha kibeh nunanek. Boleh kiog respon de tepat, beadat ru betatasusila serte kiternyul peniker de aras suwig. Peneyampe (perenlei) respon de paseh, jelos ru beceti. Genunak tatamengwal ru kosa engrok de tepat secare lekat (konsisten) ru sembot, intonasi ru nada de betol serte boleh kijadik teladan.

2.0 CENEMPET MENACAK

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
2.1 Kibacak de kigunak sebutan ru intonasi de betul.	Mureb boleh : 2.1.1 Kibacak secare pintan bebegei bahan ru kigunak sembot de betul. 2.1.2 Kibacak ru kikep maklumat ju bahan benacak.	Cenadang ektiviti : Kibacak nunanek nepetek Perayaan Jis Pai mai Semai. Cuntoh : Kibacak secare pintan jijoi nepetek de biog ru kipaham emaklumat.
2.2 Kibacak kincang secare nuimbas ru nerujok ku bebegei bahan bahan elektronik.	2.2.1 Kibacak deras secare pintan jijoi bahan becetak secare neimbas. 2.2.2 Kibacak bebegei banse penetules prosa ru puisi. 2.2.3 Kibacak bebegei bahan benacak ju bahan media elektronik kaha tamah kosa engrok.	Cenadang ektiviti : Kibacak berite jijoi laras engrok de sesuei. Cuntoh : Kibacak berite secare kincang jijoi laras engrok berite.

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>2.3 Kibacar ru kitapsir maklumat de kikep ru kipileh kiui nerujok.</p>	<p>Mureb boleh :</p> <p>2.3.1 Kibacak ru kinyate iceti nekate de terik jijoi kontek.</p> <p>2.3.2 Kibacar maklumat de kikep kaha ui renujok.</p> <p>2.3.3 Kibacak ru kikenal pasti isik – isik penteng jijoi teks.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kikenal isik – isik penteng jijoi nepetek de biog.</p> <p>Cuntoh :</p> <p>Gares isik – isik penteng de mong kateh nepetek.</p>
<p>2.4 Kibacak ru kipaham bahan sastera ru tok sastera de sesuei ha kihasel tenules secare kretip.</p>	<p>Mureb boleh :</p> <p>2.4.1 Kibacak ru kikenal pasti pekare de menarek kateh nunanek karya.</p> <p>2.4.2 Kinyate mentok ru nada puisi.</p> <p>2.4.3 Kipeterang unsor sastera jijoi karya sastera.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kibacak teks cerpen ju prosa de biog.</p> <p>Cuntoh : Sajak Cerpen</p> <p>Kianalisis unsor sastera de mong kateh sajak atao cerpen.</p>

STANDARD PRESTASI MENACAK	
TAHAP BERENGKEP	TENAPSER
1 Had Tehad	Kiternyul penanei menacak secare asas. Kipanei maklumat asas nepetek. Boleh kiog respon de had tehad nu maklumat de kibacak.
2 Tehad	Buleh kibacak ru jelas. Kipanei ru kipaham maklumat de kibacak. Boleh kiog respon de tehad nu maklumat de kibacak.
3 Nemuas	Buleh kibacak ru jelas ru kijoi intonasi. Kipanei ru kipaham maklumat kateh nepetek. Boleh kiog respon de bor nu maklumat de kibacak.
4 Bor	Buleh kibacak ru jelas ru kijoi intonasi. Kipanei ru kipaham maklumat kateh nepetek. Boleh kiog respon de bor nu maklumat de kibacak. Boleh kigunak ru kiterang maklumat de kikep ju nepetek.
5 Had Bor	Buleh kibacak ru jelas ru kijoi intonasi. Kipanei ru kipaham maklumat kateh nepetek. Boleh kinilei ru kiog respon de bor nu maklumat de kibacak. Boleh kigunak ru kiterang maklumat de kikep ju nepetek.
6 Cemelang	Buleh kibacak ru jelas ru kijoi intonasi. Kipanei maklumat kateh nepetek. Boleh kinilei ru kiog respon de bor nu maklumat de kibacak. Boleh kiterang maklumat de kikep ju nepetek. Boleh kigunak maklumat de kikep kateh kateh sinui nuranis serte boleh kijadik teladan.

3.0 CENEMPET MENULES

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
3.1 Kicerngai ru kiog respon betules ha nanek cerite nu mai kilek.	Mureb boleh : 3.1.1 Kiulas cerite kateh bahan secare betules. 3.1.2 Kitules nej maklumat de kikep ju bahan elektronik. 3.1.3 Kipileh isik de bernas ru kibeh kerangka penetules.	Cenadang ektiviti : Kitules sinopsis cerite secare betules Itelas kibacak nunanek cerite. Cuntuh : Hari Peringak
3.2 Nehurei idie de bor secare menules ru betol.	3.2.1 Kinyate idie kateh bahan de biog. 3.2.2 Kitules isik penteng jijoi bahan de biog. 3.2.3 Kiskusut isik penteng ru kigunak penandak wacana de betol.	Cenadang ektiviti : Kiskusut nej isik penteng de kikep kateh nepetek. Cuntuh : Kibeh renumos de lenkap.

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>3.3 Kinyate penderitik de pintan ru kiog maklumat de sesuei secare betules.</p>	<p>Mureb boleh :</p> <p>3.3.1 Kibacar maklumat de sesuei secare betules.</p> <p>3.3.2 Kipeterang maklumat de biog secare pintan.</p> <p>3.3.3 Kiterime ru kitulak penandang mai beserte kiog hujah ru nealas de kukoh dek tok ki pernyik sengik de boleh biterima ya mai.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kibincag nanek tajok bahas</p> <p>.</p> <p>Cuntoh : Bebahas jijoi tajok de biog kateh kelas.</p>
<p>3.4 Kipeterang ru kibukti secare betules ru kiyaken nu mai kilek.</p>	<p>3.4.1 Kicerlah maklumat de betol secare betules.</p> <p>3.4.2 Kigunak idie jijoi neungkap atao ayat secare betules kaha peyaken mai kilek.</p> <p>3.4.3 Kiog renumos de tepat ru gunakan bukti de betol.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kitules dialog</p> <p>Cuntoh : Kilakon dialog ektiviti jual belik produk.</p>

STANDARD PRESTASI MENULES	
TAHAP BERENGKEP	TENAPSER
1 Had Tehad	Buleh menules asas menules secare mekanis. Buleh kiije ru kitules nekate, prasa ru ayat senang ru kigunak kosa engrok de had tehad.
2 Tehad	Buleh kitules ru kemas. Buleh kitules nekate, prasa ru ayat senang ru neije de betol ru kigunak bebegei kosa engrok ru benantu bahan neransang.
3 Nemuas	Buleh kitules ru kemas. Buleh kitules nekate ru kibeh menules kateh perengan ru neije de betol serte kigunak bebegei ayat ru kosa engrok ru benantu bahan neransang.
4 Bor	Buleh kitules ru kemas. Buleh kitules nekate ru kibeh menules kateh perengan ru neije ru tandak bacak de betol serte kigunak bebegei ayat, kosa engrok de sesuei ru benantu bahan neransang.
5 Had Bor	Buleh kitules ru kemas. Buleh kitules nekate ru kibeh kenarang gunak bebegei jenis ayat ru neije, kosa engrok ru tandak bacak de betol ru benantu bahan neransang serte buleh kiternyul genunak tatamengwal de bor kateh menules.
6 Cemelang	Buleh kitules ru kemas. Buleh kitules nekate ru kibeh nekarang gunak bebegei ayat, kosa engrok, tandak bacak ru tatamengwal de bor ru neije de betol ru benantu bahan neransang serte kiternyul neolah idie lilei kateh penetules nekarang lei buleh kijadik teladan.

4.0 CENEMPET SENI ENGROK

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>4.1 Boleh kicerngai ru bincag ha unsor seni ru sastera de mong bekenat ru sinui lilei, peringak, kawat ru masarakat ru kigunak engrok intonasi ru nada de betol</p>	<p>Mureb boleh :</p> <p>4.1.1 Kiog ceti atao sinopsis jijoi puisi.</p> <p>4.1.2 Kibacak atao dindang puisi gunak intonasi ru nada de betol.</p> <p>4.1.3 Kilakon babak cerpen ru kigunak intonasi ru gaye berog de betol secare didek hibor.</p> <p>4.1.4 Kiulas ha nanek watak kateh cerpen kigunak ayat ilei.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kibacak ru kidindang puisi.</p> <p>Cuntoh : Puisi Mai Manah</p> <p>Kidindang puisi gunak alat muzik ru gerak berog secare didek hibor.</p>
<p>4.2 Kicerngai ru kiog respon secare bengwal ru tenules ha nunanek unsor sastera ru bahase ku mai kilek.</p>	<p>4.2.1 Kicerngai ru kidindang nej jijoi bahan audio.</p> <p>4.2.2 Kicerngai ru kiog respon nilei ru peneajar jijoi bahan audio de biog.</p> <p>4.2.3 Kibincang bebegei unsor sastera kateh pantut.</p> <p>4.2.4 Kiui nanek pantut kigunak kretiviti ilei.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kicerngai pantut ju audio.</p> <p>Cuntoh : Kicerot pantut empat kerat.</p>

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>4.3 Besual jawab secare beadat ha nunanek pekare beunsor seni ru bebegei sensual.</p>	<p>Mureb buleh :</p> <p>4.3.1 Kibesual jawab ha nanek seloke.</p> <p>4.3.2 Kiog pendapat ru cenadang ha nanek karya sastera atao puisi.</p> <p>4.3.3 Kiog respon nu nanek bahan sastera de bibincang.</p> <p>4.3.4 Kianalisis unsor bahase jiji seloke secare beradat.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kianalisis gaye bahase kateh seloke de biog.</p> <p>Cuntoh : Kitules seloke pai gunak gaye bahase de sesuei.</p>
<p>4.4 Kiog peneterang secare spuntan ha isu de bitanyak ha unsor seni ru sastera.</p>	<p>4.4.1 Kipileh maklumat kateh karya prosa tradisional ru kibincang secare spuntan.</p> <p>4.4.2 Kiog peneterang ha cerite beunsor seni secare spuntan.</p> <p>4.4.3 Kihurei babak cerite secare spuntan.</p> <p>4.4.4 Kiulas bahan sastera secare spuntan.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kiulas aspek nilei ru peneajar kateh cerite prosa tradisional de biog.</p> <p>Cuntoh : Cerite rakyat Cerite menatag Cerite jenake Cerite lipur lare</p>

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>4.5 Kibelwal ru kiej, kigunak engrok ru neungkap ayat de boleh kiok kesan eknej ha kep nunanek bende.</p>	<p>Mureb boleh :</p> <p>4.5.1 Kigunak nekate, neungkap, ayat, dan laras bahase de sesuei ha kep nunanek bende.</p> <p>4.5.2 Kiej kigunak engrok ru neungkap ayat kateh bebegei jenim.</p> <p>4.5.3 Kibelwal ru nunumom kigunak engrok eknej ru boleh kiog dil de bor.</p> <p>4.5.4 Kipileh ru kiog peneterang kateh bahan sastera ru nyinyuk sastera lei kiog dil de bor.</p>	<p>Cenadang ektiviti :</p> <p>Kiui renujok ju sajak de biog kaha ui sajak pai.</p> <p>Cuntoh :</p> <p>Kitules sajak jijoi kreativiti ilei</p>

5.0 CENEMPET TATAMENGWAL

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
5.1 Kiperlei ceti de tesurat ru tesirat bedasar bahan de bikemuke ru kigunak engrok ru neungkap de sesuei.	Mureb buleh : 5.1.1 Kiog ceti nekate de terik. 5.1.2 Kipileh nekate, engrok ru neungkap ju bahan de biog kaha beh ayat. 5.1.3 Kibeh ayat lenkap secare beadat. 5.1.4 Kipaham ceti nekate sebenar ru ceti kiasan.	Cenadang ektiviti : Kisenarei ceti nekate de kateh nepetek. Cuntuh : Kiog ceti nekate de terik. Kibeh ayat jijoi nekate de terik.
5.2 Kibelwal ru kiej ru kigunak engrok, neungkap ru ayat de mong kiog dil kipujok ru kiberkep nunanek.	5.2.1 Kibelwal gunak ayat de gramatis kaha belwal ha nanek pekare. 5.2.2 Kiej kigunak ayat de sesuei kaha berkep nunanek pekare. 5.2.3 Kigunak engrok, gaye mengwal de sesuei kaha og nedurong ku numom. 5.2.4 Kiej nunumom kigunak bahase berog kaha berkep nunanek lei kiwes dil de bor.	Cenadang ektiviti : Kiej nunumon kigunak bahase berog de sesuei. Cuntuh : Kilakon iklan kaha prumosi nanek barang.

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>5.3 Kigunak nekate, neungkap, ayat ru laras engrok de sesuei ha kihaberkep benarang ru nekhidmat.</p>	<p>Mureb boleh :</p> <p>5.3.1 Kipileh nekate, neungkap ru laras engrok de sesuei kaha gunak kateh ayat.</p> <p>5.3.2 Kicerot ayat de betol jiji laras engrok de sesuei kaha gunak nunanek jenim.</p> <p>5.3.3 Kigabung maklumat de biog gunak nekate de betol.</p> <p>5.3.4 Kigunak nekate,neungkap ru laras engrok de sesuei kaha berkep nebarang ru penekhidmat.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kicerot ayat kaha beh perenggan.</p> <p>Cuntoh : Kitules ayat gunak engrok hubung kaha beh perenggan.</p>
<p>5.4 Kigunak engrok, istilah, prasa, rangkei engrok, peribahase ru ayat de tepat ru bor untuk kiperlei maklumat secara tesusut ru kohesip.</p>	<p>5.4.1 Kipileh engrok, prasa ru rangkei engrok de betol kateh nepetek.</p> <p>5.4.2 Kigunak peribahase ru istilah ayat de sesuei kaha perlei maklumat.</p> <p>5.4.3 Kiskusut maklumat kigunak prasa, rangkei engrok ru ayat kateh penetules.</p> <p>5.4.4 Kikenal pasti senalah engrok, istilah ru prasa kateh ayat ru nepetek.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kigunak peribahase de sesuei ha tules ayat.</p> <p>Cuntoh : Peribahase <i>Tenroj kak selak, bicak ha kak kadag</i> (mai kiharap ha nunanek tapik keberkep mende laen)</p>

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
5.5 Kibeh ayat topik ru ayat nehurei kateh ranis nunyenis.	Mureb boleh : 5.5.1 Kibeh bebegi banse ayat secare koheran kateh ranis nunyenis. 5.5.2 Kibanding bebegi banse ayat de biog kateh nepetek. 5.5.3 Kihasel ayat lenkap gunak penandak wacana de betol kateh penetules. 5.5.4 Kirumos bahan benacak kigunak ayat de betol. Kirumos bahan benacak kigunak ayat de betol.	Cenadang ektiviti : Kitules ayat lenkap kigunak penandak wacana. Cuntoh : Kibeh kenarang gunak penandak wacana de mentol.

Standard Kenandug,
Standard Belajar
ru Standard Prestasi
Teningkat 5

1.0 CENEMPET CERNGAI RU BELWAL

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>1.1 Kibelwal ru kiog respon secare belwal ha nunanek pekare bekenaet ru ranis nunyenis ha hal dirik, peringak, kawat ru masarakat de naigunak engrok sembot ru intonasi nada de sesuei.</p>	<p>Mureb boleh :</p> <p>1.1.1 Kibelwal ru kiog pendapat ha nanek pekare kigunak neungkap de sesuei.</p> <p>1.1.2 Kibelwal ru keperlei maklumat ha nanek pekare kateh bebegei jenim.</p> <p>1.1.3 Kikemuke nanek isu ru kibincang.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Bipecerngai benacak berite.</p> <p>Cuntoh : Kikupas ha isu denggi.</p>
<p>1.2 Kibesual jawab secare beadat ha nunanek pekare de tesurat ru tesirat jijoi bahan de biog naigunak engrok de sesuei.</p>	<p>1.2.1 Kisual ru kigunak bebegei banse sensual.</p> <p>1.2.2 Kisual ha iceti tesurat ru tesirat jijoi bahan de biog.</p> <p>1.2.3 Kibahas secare beadat gunak laras engrok de sesuei.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kicerngai atao kibacak nanek dailog ru kicerot dailog.</p> <p>Cuntoh : Dailog antare iatok ru icenok.</p>

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>1.3 Kibincang, kiog hujah, kiog pendapat, kicetos ru kihurei idie kateh benincang ku bebegei situasi.</p>	<p>1.3.1 Kibincang ru kihubongkaet ha nanek isu kateh sinui nuranis.</p> <p>1.3.2 Kiog pendapat atao hujah de bernas bebegei jenim.</p> <p>1.3.3 Kihurei idie kateh penebincang kaha beh serengkol.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kiulas nanek isu.</p> <p>Cuntoh : “Sukan boleh kijadik profesion ru kijane sumber berengkep” ulas penenyate ku kemil.</p>
<p>1.4 Kiulas ha nunanek hal ru isu ku bebegei situasi.</p>	<p>1.4.1 Kiog cenadang ru kiperjelas secare spuntan jijoi isu de biog.</p> <p>1.4.2 Kipekukoh ha topik ru kirujok ju bebegei sumber ru kikemuke idie.</p> <p>1.4.3 Kianalisis bekenaet nanek isu ru kihubongkaet ru sinui ku pigoidoh.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kikemuke ru kikungsi idie kateh kumpolan.</p> <p>Cuntoh : Penelibat Malaysia kateh negara Asean.</p>

STANDARD PRESTASI CERNGAI RU BELWAL	
TAHAP BERENGKEP	TENAPSER
1 Had Tehad	Kipanei ru boleh kiingat maklumat asas. Boleh kiog respon de had terhad nu maklumat de kikep secare lisan ataopen gerak berog.
2 Tehad	Kipanei ru boleh kipaham maklumat. Boleh kiog respon de terhad ru sesuei serte beadat nu maklumat de kikep secare lisan ataopen gerak berog.
3 Nemuas	Kipanei ru kipaham maklumat. Boleh kigunak maklumat ajeh kateh bebegei situasi. Boleh kiog respon de tepat ru beadat nu maklumat de kikep secare lisan ataopen gerak berog.
4 Bor	Kipanei ru kipaham maklumat. Boleh kianalisis maklumat. Boleh kiog respon de tepat, bor ru beadat. Genunak tatamengwal ru kosa engrok de kaperek tepat ru sembot, intonasi ru nada de betol.
5 Had Bor	Kipanei, kipaham ru boleh kinilei maklumat. Boleh kiog respon de tepat, beradat ru betatasusila serte kiternyul peniker de aras suwig. Peneyampe (perenlei) respon de paseh, jelos ru beceti. Genunak tatamengwal ru kosa engrok de tepat ru sembot, intonasi ru nada de betol.
6 Cemelang	Kipanei, kipaham ru boleh kesusut nej maklumat ha kibeh nunanek. Boleh kiog respon de tepat, beadat ru betatasusila serte kiternyul peniker de aras suwig. Peneyampe (perenlei) respon de paseh, jelos ru beceti. Genunak tatamengwal ru kosa engrok de tepat secare lekat (konsisten) ru sembot, intonasi ru nada de betol serte boleh kijadik teladan.

2.0 CENEMPET MENACAK

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>2.1 Kibacak ru kigunak senembot ru intonasi de betul.</p>	<p>Mureb boleh :</p> <p>2.1.1 Kibacak, kipaham, kiceryak ru kipeterang iceti de tesurat ru tesirat ju nanek bahan.</p> <p>2.1.2 Kibacak bebegei banse ayat ru kipaham pekare de kibacak.</p> <p>2.1.3 Kibacak ru kiui serengkol jijoi bahan benacak.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kibacak pintan teks benacak bekenaet pusat penelancong</p> <p>Cuntoh : 1. Kibacak dailog bengwal jijoi intonasi de betul. 2. Kipeterang nilei murni ku kateh teks.</p>
<p>2.2 Kibacak kincang secare nuimbas ru renujok ku bebegei bahan - bahan elektronik.</p>	<p>2.2.1 Kibacak bebegei bahan ru kikenal pasti nekate de terik ru kiog iceti.</p> <p>2.2.2 Kibacak bahan becetak kateh mentok dailog ru kilakon nej secare jelos.</p> <p>2.2.3 Kibacak bebegei bahan ju bahan elektronik kaha perlei maklumat.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kibeh lenakon secare bekumpolan bekenaet promosi benarang atao penehidmat.</p> <p>Cuntoh : Kibacak dailog bahan becetak kaha promosi benarang atao penehidmat.</p> <p>(*Celik Kewangan CK 3): Pengurusan dan Perancangan Kewangan</p> <p>3.3.4 Kiui penetimbang serte penutos bebelanjak.</p>

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>2.3 Kibacar ru kitapsir maklumat de kikep ru kipileh kiui renujok.</p>	<p>2.3.1 Kibacak, kikek ru kiolah maklumat penteng ru kibeh kateh mentok de sesuei.</p> <p>2.3.2 Kibacak maklumat de biog ru kiui serengkol.</p> <p>2.3.3 Kibacak ru kibeh renumos jijoi neutame.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kibacak bahan nepetek.</p> <p>Cuntoh : Kibacak bahan becetak ru kibeh renumos bekenaet isu senihat (caknak sehat).</p>
<p>2.4 Kibacak ru kipaham bahan sastera ru nyiknyuk sastera de sesuei ha kihasel tenules secare kretip.</p>	<p>2.4.1 Kibacak bebegei bahan benacak ru kihasel tenules kretip kateh bahan sastera.</p> <p>2.4.2 Kibeh lenakon ju bahan sastera de kibacak .</p> <p>2.4.3 Kibacak bahan sastera ru kipejadik renujok ka hasel tenules kretip puisi ru prusa.</p> <p>2.4.4 Kiulas ha karya sastera kaha tamah lemu penanei.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kibeh ru kibacak bahan sastera (cerpen, pantut, sajak) secare bekumpolan.</p> <p>Cuntoh : 1. Kilakon atao kibacak karya de kiui. 2. Kideklamasi sajak de kiui.</p>

STANDARD PRESTASI MENACAK	
TAHAP BERENGKEP	TENAPSER
1 Had Tehad	Kiternyul penanei menacak secare asas. Kipanei maklumat asas nepetek. Boleh kiog respon de had tehad nu maklumat de kibacak.
2 Tehad	Buleh kibacak ru jelas. Kipanei ru kipaham maklumat de kibacak. Boleh kiog respon de tehad nu maklumat de kibacak.
3 Nemuas	Buleh kibacak ru jelas ru kijoi intonasi. Kipanei ru kipaham maklumat kateh nepetek. Boleh kiog respon de bor nu maklumat de kibacak.
4 Bor	Buleh kibacak ru jelas ru kijoi intonasi. Kipanei ru kipaham maklumat kateh nepetek. Boleh kiog respon de bor nu maklumat de kibacak. Boleh kigunak ru kiterang maklumat de kikep ju nepetek.
5 Had Bor	Buleh kibacak ru jelas ru kijoi intonasi. Kipanei ru kipaham maklumat kateh nepetek. Boleh kinilei ru kiog respon de bor nu maklumat de kibacak. Boleh kigunak ru kiterang maklumat de kikep ju nepetek.
6 Cemelang	Buleh kibacak ru jelas ru kijoi intonasi. Kipanei maklumat kateh nepetek. Boleh kinilei ru kiog respon de bor nu maklumat de kibacak. Boleh kiterang maklumat de kikep ju nepetek. Boleh kigunak maklumat de kikep kateh sinui nuranis serte boleh kijadik teladan.

3.0 CENEMPET MENULES

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
3.1 Kicerngai ru kiog respon betules ha nanek cerite nu mai kilek.	Mureb boleh : 3.1.1 Kicerngai ru kiog cenadang kateh bebegei pekare secare betules. 3.1.2 Kiog respon secare betules nunanek bahan benacak. 3.1.3 Kiog penandang de betol ru kikit pendapat mai kilek ku kateh tenules.	Cenadang ektiviti : Kicerngai audio nepetek, kiog respon ru kiog penandang secare betules. Cuntuh : Isu bekenaet kemalangan, pembalakan ru penedera sayet.
3.2 Nehurei idie de bor secare betules ru betol.	3.2.1 Kihurei isik-isik penteng kateh bahan benacak secare betules. 3.2.2 Kipeterang idie secare spuntan ru engrok de bor serte berdil. 3.2.3 Kipekukoh hujah ju sumber de boleh bipecayak kateh tenules.	Cenadang ektiviti : Kiui kenaji kes atao hal bekenaet sumber de bipecayak ru bipeterang secare berdil. Cuntuh : Ui penetanding pidato / forum bekenaet isu-isu kemasarakatan.

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>3.3 Kinyate penedirik de pintan ru kiog maklumat de sesuei secare betules.</p>	<p>3.3.1 Kicerlah maklumat de sesuei secare betules.</p> <p>3.3.2 Kibeh renumos penandang ilei ru penandang mai kilek ku kateh benincang.</p> <p>3.3.3 Kipetimbang dil nanek penutos ru kikemuke idie ha capei nanek serengkol.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kitules renumos ha nunanek isu, bahan grafik atao nanek teks.</p> <p>Cuntoh : Cerlah maklumat bekenaet gambar rajah de biog atao teks.</p>
<p>3.4 Kipeterang ru kibukti secare betules ru kipeyaken ha mai kilek.</p>	<p>3.4.1 Kipeterang pendapat ru bukti de kukoh secare betules.</p> <p>3.4.2 Kipejelos ha nanek pekare ju bukti de kikemuke kaha yaken mai kilek.</p> <p>3.4.3 Kipetimbang cenadang ru kikemuke bukti kaha berkep penutos de bor.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kiui analisis lenebeh atao kenurang bekenaet nunanek pekare ru boleh kiyaken mai kilek.</p> <p>Cuntoh : Lenebeh ru kenurang senem biodiesel ru penegunak bahan komestik walah bedaptar.</p>

STANDARD PRESTASI MENULES	
TAHAP BERENGKEP	TENAPSER
1 Had Tehad	Buleh menules asas menules secare mekanis. Buleh kiije ru kitules nekate, prasa ru ayat senang ru kigunak kosa engrok de had tehad.
2 Tehad	Buleh kitules ru kemas. Buleh kitules nekate, prasa ru ayat senang ru neije de betul ru kigunak bebegei kosa engrok ru benantu bahan nerangsang.
3 Nemuas	Buleh kitules ru kemas. Buleh kitules nekate ru kibeh menules kateh perengan ru neije de betul serte kigunak bebegei ayat ru kosa engrok ru benantu bahan nerangsang.
4 Bor	Buleh kitules ru kemas. Buleh kitules nekate ru kibeh menules kateh perengan ru neije ru tandak bacak de betul serte kigunak bebegei ayat, kosa engrok de sesuei ru benantu bahan nerangsang.
5 Had Bor	Buleh kitules ru kemas. Buleh kitules nekate ru kibeh kenarang gunak bebegei jenis ayat ru neije, kosa engrok ru tandak bacak de betul ru benantu bahan nerangsang serte buleh kiternyul genunak tatamengwal de bor kateh menules.
6 Cemelang	Buleh kitules ru kemas. Buleh kitules nekate ru kibeh kenarang gunak bebegei ayat, kosa engrok, tandak bacak ru tatamengwal de bor ru neije de betul ru benantu bahan nerangsang serte kiternyul neolah idie lilei kateh penetules kenarang lei buleh kijadik teladan.

4.0 CENEMPET SENI ENGROK

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>4.1 Boleh kicerngai ru kibincang ha unсор seni ru sastera de mong bekenat ru sinui lilei, peringak, kawat ru masarakat ru kigunak intonasi ru nada de betol.</p>	<p>Mureb boleh :</p> <p>4.1.1 Kibelwal gunak engrok halus semase kibecerite.</p> <p>4.1.2 Kiulas ceti lirik laguk gunak engrok de senang.</p> <p>4.1.3 Kibeucap gunak gaye neucap de mong neindah engrok.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kidindang laguk Pak Kaduk.</p> <p>Cuntoh : Kiulas ceti lirik laguk.</p>
<p>4.2 Kicerngai ru kiog respon secare bengwal ru tenules ha nunanek unсор sastera ru bahase ku mai kilek.</p>	<p>4.2.1 Kibacak, kidindang atao kideklamasi bebegei bahan sastera.</p> <p>4.2.2 Kicerngai ru kipeterang iceti nanek bahan sastera de biog.</p> <p>4.2.3 Kianalisis unсор sastera de mong kateh bahan sastera.</p> <p>4.2.4 Kicipte karya sastera gunak kreativiti ilei.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kideklamasi sajak.</p> <p>Cuntoh : 1. Kiog ceti sajak. 2. Kibeh sajak jioi kreativiti lilei.</p>

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>4.3 Besual jawab secare beadat ha nunanek pekare beunsor seni ru bebegei sensual.</p>	<p>4.3.1 Besual jawab secare lisan bekenaet bahan sastera.</p> <p>4.3.2 Boleh kibincang ru kihurei ceti tesurat ru tesirat kateh bahan sastera.</p> <p>4.3.3 Kiolah bahan sastera secare beadat kateh kumpolan.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kibincang ha hasel pantut atao sajak.</p> <p>Cuntoh : Kidindang pantut joi irama de sesuei.</p>
<p>4.4 Kiog peneterang secare spuntan ha isu de bitanyak ha unsor seni ru sastera.</p>	<p>4.4.1 Kipileh nanek babak kateh bahan prusa ru kilakon nej.</p> <p>4.4.2 Kiog respon ha lenakon ju mai kilek.</p> <p>4.4.3 Kihurei iserengkol de kikep ju cerite de bilakon.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kibeh lenakon joi skrip cerite.</p> <p>Cuntoh : Nanek kumpolan naibeh lenakon, kumpolan kilek naiog komen ju lenakon ajeh.</p>

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>4.5 Kibelwal ru kiej, kigunak engrok ru neungkap ayat de boleh kiog dil eknej ha berkep nunanek bende.</p>	<p>4.5.1 Kibelwal gunak laras engrok eknej jijoi jenim.</p> <p>4.5.2 Kikenal pasti ayat eknej kateh bengwal.</p> <p>4.5.3 Kibeh puisi atao dailog de mong dil eknej.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kibeh dailog antare promoter ru pelanggan kaha promosi barang jenual.</p> <p>Cuntoh : Kilakon dailog de bibeh gunak laras engrok de sesuei jijoi jenim.</p>

5.0 CENEMPET TATAMENGWAL

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
5.1 Kiperlei ceti de tesurat ru tesirat jijoi bahan de bikemuke ru kigunak engrok ru neungkap de sesuei.	Mureb buleh : 5.1.1 Kiperlei ceti tesurat ru tesirat kateh bahan de biog. 5.1.2 Kipaham ru kigunak nekate ju bebegei genulong kate kateh bebegei ayat. 5.1.3 Kihurei isik-isik penteng kateh bebegei jenim.	Cenadang ektiviti : Hasel naneke peta i-think ru henurei isik-isik penteng. Cuntuh : Kenaji bekenaet peribahase, neulas, gambar rajah atao bebegei.
5.2 Kibelwal ru kiej ru kigunak engrok, neungkap ru ayat de mong kiog dil eknej ha berkep nunanek.	5.2.1 Kipileh ayat de sesuei kaha belwal ha naneke isu. 5.2.2 Kigunak neungkap de sesuei kaha cerot iayat. 5.2.3 Kibeh ayat eknej kaha berkep nunanek pekare.	Cenadang ektiviti : Beh naneke dailog atao serengkol ha nunanek isu. Cuntuh : 1. Berkep penehidmat insurans. 2. Bebincang ru kaunselor bekenaet senambung berajal. 3. Temu ramah Tokoh Hang Tuah

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
<p>5.3 Kigunak nekate, neungkap, ayat ru laras engrok de sesuei ha berkep benarang ru nekhidmat.</p>	<p>5.3.1 Kigunak prasa ru bebegi banse ayat de pintan ha perlei maklumat.</p> <p>5.3.2 Kikusut nej prasa, rangkei kate de sesuei jijoi bahan de biog.</p> <p>5.3.3 Kibeh ayat gunak laras engrok de sesuei jijoi jenim.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kigunak laras engrok de betol jijoi jenim.</p> <p>Cuntoh : Mureb sebegi pakar sukan kipeterang bekenaet sukan de kimuj.</p>
<p>5.4 Kigunak engrok, istilah, prasa, rangkei engrok,peribahase ru ayat de tepat ru bor untuk kiperlei maklumat secara tesusut ru kohesip.</p>	<p>5.4.1 Kikenal pasti senalah nekate ru istilah kateh ayat.</p> <p>5.4.2 Kikusut isik - isik penteng kaha beh kenarang gunak tandak bacak de betol.</p> <p>5.4.3 Kigunak peribahase de sesuei kateh kenarang kaha perlei maklumat.</p>	<p>Cenadang ektiviti : Kenalpasti senalah atao peribahase de sesuei ru susut isik jijoi neutame.</p> <p>Cuntoh : 1. Kenalpasti peribahase de sesuei jijoi gambar atao teks de biog. 2. Susut pruses kiui kek lapis Sarawak.</p>

STANDARD KENANDUG	STANDARD BELAJAR	CENATAT
5.5 Kibeh ayat topik ru ayat henurei kateh ranis nunyenis.	5.5.1 Kikenal pasti ayat topik kateh perenggan. 5.5.2 Kibeh ayat henurei jijoi ayat topik. 5.5.3 Kibeh renumos jijoi nepetek de biog.	Cenadang ektiviti : Kenal pasti topik kateh teks atao boleh kibeh ayat jijoi bahan de biog. Cuntoh : Teks bekenat pepaduan, sukan atao isebegei.

Glosari

Bil.	Bahasa Semai	Bahasa Melayu	Bahasa Inggeris	Bil.	Bahasa Semai	Bahasa Melayu	Bahasa Inggeris
1.	beadat	bertatasusila	<i>courtesy</i>	16.	penandang	pandangan	<i>opinion</i>
2.	benacak	bacaan	<i>reading</i>	17.	peneterang	penerangan	<i>explanation</i>
3.	berdil	berkesan	<i>effective</i>	18.	penetimbang	pertimbangan	<i>consideration</i>
4.	bahan nerangsang	bahan rangsangan	<i>stimulation</i>	19.	penetules	penulisan	<i>writing</i>
5.	eknej	pujukan	<i>persuasion</i>	20.	penutos	keputusan	<i>decision</i>
6.	henurei	huraian	<i>desription</i>	21.	renumos	rumusan	<i>summary</i>
7.	jenim	situasi	<i>situation</i>	22.	senalah	kesalahan	<i>error</i>
8.	kenarang	karangan	<i>essay</i>	23.	serengkol	kesimpulan	<i>conclusion</i>
9.	lenakon	lakonan	<i>act, play</i>	24.	tesusut	tersusun	<i>arrange</i>
10.	neindah	keindahan	<i>beauty</i>				
11.	nepetek	petikan	<i>passage</i>				
12.	neungkap	ungkapan	<i>expression</i>				
13.	neutama	keutamaan	<i>priority</i>				
14.	nunyenis	sehari atau satu hari	<i>one day</i>				
15.	nuranis	seharian	<i>daily</i>				

PANEL PENGUBAL

1.	Mutiara binti Megat	Bahagian Pembangunan Kurikulum
2.	Mohamad Shuhaimi Bin Sabarudin	Bahagian Pembangunan Kurikulum
3.	Nor Aziah binti Abdul Aziz	Institut Pendidikan Guru Kampus Ipoh, Ipoh, Perak
4.	Aidaliana a/p Alang	SMK Bidor, Perak.
5.	Emirita Zalney a/p Bah Udar	SMK Malim Nawar, Malim Nawar, Perak
6.	Hetty binti Isa	SK Jeram Mengkuang, Bidor, Perak
7.	Mohamad Nik Mat bin Pelet	SK Titom, Kuala Lipis, Pahang
8.	Mohd Pahimi bin Hassan	SK Lenjang, Kuala Lipis, Pahang
9.	Nadiyah binti Mandor	SK Chenderiang, Chenderiang, Perak
10.	Mariana binti Ali	SK Batu 14, Tapah, Perak
11.	Rosnah a/p Bah Dadu	SMK Hamid Khan, Tapah, Perak
12.	Shaemas a/p Mat	SMK Sri Tapah, Tapah, Perak
13.	Suhaimi a/l Husin	SMK Tapah, Tapah, Perak
14.	Sahlin bin Sisong	SK Menson, Cameron Highlands, Pahang
15.	Raman a/l Yunos	SK Penderas, Temerloh, Pahang.
16.	Wak Kartinah a/p Bah Goli	SMK Pei Yuen, Kampar, Perak

PENGHARGAAN

Penasihat

Dr. Mohamed bin Abu Bakar	-	Timbalan Pengarah
Datin Dr. Ng Soo Boon	-	Timbalan Pengarah (STEM)

Penasihat Editorial

Mohamed Zaki bin Abd. Ghani	-	Ketua Sektor
Haji Naza Idris bin Saadon	-	Ketua Sektor
Mahyudin bin Ahmad	-	Ketua Sektor
Dr. Rusilawati binti Othman	-	Ketua Sektor
Mohd Faudzan bin Hamzah	-	Ketua Sektor
Fazlinah binti Said	-	Ketua Sektor
Mohamed Salim bin Taufix Rashidi	-	Ketua Sektor
Haji Sofian Azmi bin Tajul Arus	-	Ketua Sektor
Paizah binti Zakaria	-	Ketua Sektor
Hajah Norashikin binti Hashim	-	Ketua Sektor

Penyelaras Teknikal Penerbitan dan Spesifikasi

Saripah Faridah binti Syed Khalid
Mior Syazril bin Mohamed Sapawi

Pereka Grafik

Siti Zulikha Binti Zelkepli

ISBN 978-967-420-495-2

**Bahagian Pembangunan Kurikulum
Kementerian Pendidikan Malaysia**
Aras 4-8 Blok E9, Kompleks Kerajaan Parcel E,
62604 Putrajaya.
Tel: 03-8884 2000 Fax: 03-8888 9917
<http://bpk.moe.gov.my>